

DIREKTIONEN FÖR ÅLANDS YRKESKOLA

**LÄROPLAN FÖR
YRKESTRÄNINGEN**

Läroplanen följer gällande lagstiftning för utbildning efter grundskolan ÅFS 52/97.

Mariehamn april 2005

INNEHÅLL

1. Gemensamma målsättningar	3
Programpresentation	
Beskrivning av utbildningen	
Studiernas uppbyggnad	
Individuella studieplaner	
2. Studiernas mål och centrala innehåll	6
Övergripande mål	
3. Kärnämnen	7
Svenska och kommunikation	
Matematik	
Datakunskap	
Samhällsorientering	
Människor och kulturer	
Idrott och hälsa	
Valbara kärnämnen	
Engelska	
4. Yrkesämnen	12
Hem och hushåll	
Kontor och media	
Verkstad och underhåll	
5. Arbetspraktik	14
6. Bedömning	15
Bedömningens syfte	
Bedömningen	

GEMENSAMMA MÅLSÄTTNINGAR

Programpresentation

Yrkesträningsundervisning är en specialundervisning som kan erbjudas en studerande som genomgått grundskolan enligt 11-årig läroplikt.

Yrkesträningsundervisningen förverkligas i form av ett skilt program inom den grundläggande yrkesutbildningen. Programmet omfattar 120 studieveckor som den studerande fullföljer på fyra år.

Målsättningen är att den studerande utvecklar sådana grundläggande kunskaper som han/hon, utgående från sina individuella förutsättningar, behöver för att kunna leva ett vuxenliv som innehåller lämpligt arbete, meningsfullt boende och meningsfull fritid.

Undervisningen skall stöda den studerandes positiva utveckling genom att stärka hans/hennes självkänsla och ge den studerande förutsättningar att, självständigt eller med handledning, fatta beslut.

Undervisningen skall även lära den studerande att samverka med andra och vara delaktig i det demokratiska samhället.

Undervisningen skall också utveckla en viss yrkeskompetens hos den studerande som möjliggör att han/hon kan utföra praktiska arbetsuppgifter inom ett eller flera yrkesområden. För utvecklandet av den studerandes yrkeskompetens behöver han/hon få kännedom om centrala grundregler för en arbetsgemenskap. Den studerande behöver även ges möjlighet att, med handledning, träna de arbetsmetoder som kan behövas för utförandet av olika praktiska arbetsuppgifter som kan vara lämpade för den studerande.

För yrkesträningsundervisningen skall en läroplan utformas som, i tillämpliga delar, följer fastställda läroplansgrunder och fastställda läroplaner för aktuella yrkesområden inom den grundläggande yrkesutbildningen.

Utgående från läroplanen utarbetas individuella studieplaner. Varje studerandes individuella studieplan skall innehålla:

- detaljerade individuella mål
- centralt innehåll i studierna
- omfattning av studierna
- bedömning av den studerandes prestationer i relation till de individuella mål som ställts upp
- de service- och stödåtgärder som behövs och vem som svarar för dem

En individuell studieplan skall utvärderas och revideras i relation till den studerandes aktuella möjligheter och framtidsplaner.

Den studerandes prestationer bedöms utgående från de individuella

målsättningarna som ställts upp i den individuella studieplanen. I bedömningen av hur den studerande har uppnått målen kan, i tillämpliga delar, de bedömningsprinciper användas som normalt tillämpas inom den yrkesinriktade utbildningen.

I slutet av utbildningen, som komplement till betyget, skall den studerandes kompetenser meddelas med ett skriftligt omdöme. Utlåtandet skall beskriva den studerandes starka sidor, speciella förmågor och eventuella behov av framtida stöd.

Beskrivning av utbildningen

Det första året är ett basår där uppmärksamhet ska ges åt att klarlägga de studerandes möjligheter och begränsningar. Detta genomförs genom att hela gruppen studerande erbjuds lämpliga delar eller block inom undervisningsområdena:

- hem och hushåll,
- kontor och media,
- verkstad och underhåll

Dessa block kan förverkligas i samarbete mellan yrkeslärarna inom nämnda områden och yrkesträningens programlärare.

Under de därpå följande åren arbetar de studerande utgående från fastställda läroplaner för aktuella yrkesområden med individuell anpassning till studerandes förutsättningar. De studerande och lärarna är inte bundna till att välja avsnitt ur enbart ett av de olika undervisningsområdena. Tvärtom kan det ibland vara nödvändigt att kombinera delar ur de olika undervisningsområdena för att leva upp till målsättningen att yrkesträningen skall utgå från varje studerandes förutsättningar. Matlagning och datakunskap är exempel på färdigheter som alla behöver. Att lära för livet måste vara ledstjärnan, samtidigt som fantasin och kreativiteten får flöda.

Fördelningen kärnämnen, yrkesämnen och valbara ämnen skall i stort följa skolans övriga program. Merparten av studietiden består av praktisk yrkesträning och resten av kärnämnen och valbara ämnen. Den exakta fördelningen framgår av den studerandes individuella studieplan.

Efter avslutad utbildning erhåller den studerande ett avgångsbetyg där det framgår vilka färdigheter han eller hon uppnått.

Studiernas uppbyggnad

Yrkesträningens programmet omfattar 120 studieveckor och genomförs på fyra år. Inom ramen för programmet schemaläggs 40 h/studievecka, dvs. 32 h/arbetsvecka för de studerande. Undervisningsgruppernas storlek kan varieras utgående från de studerandes förutsättningar.

Yrkesträningens undervisningen består av olika studiehelheter. Omfattningen av de enskilda studiehelheterna bestäms individuellt och flexibelt utgående från de studerandes förutsättningar och de mål som uppställts.

Individuella studieplaner

För att kunna anpassa undervisningen till varje enskild studerandes behov krävs en ingående bedömning av de studerandes önskemål och förutsättningar. Kartläggningen

av den studerandes önskemål sker bäst i samverkan med studerande och vårdnadshavare. Utifrån utvecklingssamtal utformas den studerandes individuella studieplan som i sin tur ligger som grund för läroplanens val av studiehelheter, avsnitt, arbetssätt och material.

Den individuella studieplanen skall baseras på gällande läroplansgrunder och på denna läroplan. Den individuella studieplanen skall innehålla:

- en redogörelse över den studerandes färdigheter och nuvarande prestationsnivå,
- de studier den studerande skall genomföra, utbildningens omfattning och mål,
- metoder för genomförande av undervisningen och handledningen,
- aktuella stödtjänster,
- metoderna för att genomföra yrkesträningen,
- grunderna för bedömningen av den studerande.

Den individuella studieplanen utarbetas tillsammans med den studerande och i mån av möjlighet med den studerandes vårdnadshavare. Ett nära samarbete eftersträvas med de studerandes tidigare skola, samt Ålands omsorgsförbund för att planera och underlätta övergången mellan de olika stadierna och också för att samordna eventuella stödåtgärder som behövs för att de studerandes framtida vuxna liv och vardag praktiskt skall fungera. De arbetsuppgifter och den praktik som ingår i de studerandes utbildning skall planeras flexibelt utgående från de studerandes förutsättningar. I den individuella studieplanen kan man fastställa arbetsuppgifterna, kommunikationsmetoderna, den fysiska arbetsplatsen, arbetstiden samt vilka stödpersoner som är aktuella.

Undervisning är en process som kräver ständig utvärdering, prövning och förnyelse med den studerandes rätt till en allsidig utveckling som övergripande mål. Ju mindre konkreta krav den studerande själv kan ställa desto större ansvar och lyhördhet krävs av läroplanen. Utvärdering sker i samverkan med den studerande och vårdnadshavare om den studerande är omyndig.

STUDIERNAS MÅL OCH CENTRALA INNEHÅLL

Övergripande mål

Målet är att de studerande får en så realistisk bild som möjligt av arbetslivet och av olika yrken och utbildningsalternativ och att de utgående från detta kan bedöma/förstå sina egna mål och möjligheter.

Till målen för programmet hör också att de studerande lär känna sin egen förmåga att klara sig i olika situationer i det dagliga livet och är kapabla att utveckla sin färdigheter för att klara sig i arbetet, boendet och på fritiden.

Som en röd tråd genom alla kärnämnen går tanken att yrkesträningen även skall vara en förberedelse för den studerandes vuxenliv. Undervisningen i dessa ämnen skall erbjuda möjligheter att ställa de studerande inför uppgifter från vardagslivet som de löser med hjälp av sina kunskaper som de fått i skolan och i vardagen.

Yrkesträningsprogrammets uppgift är även att förse de studerande med modeller för var och hur de vid behov kan söka hjälp och få råd.

Undervisningen grundar sig på en människosyn, där utgångspunkten är att varje människa är värdefull och unik. Ett övergripande mål med utbildningen är att stärka den studerandes självförtroende och självständighet så att han/hon i vardagen kan och vågar använda sin förmåga och de färdigheter han/hon tillägnat sig i utbildningen.

KÄRNÄMNEN

Kärnämnen inom yrkesträningen omfattar 30 studieveckor (sv) och är jämnt fördelade på de olika studieåren. Fördelningen får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket tid de studerande behöver för att uppnå målen.

De obligatoriska kärnämnen är:

- svenska och kommunikation	7 sv
- matematik	4 sv
- datakunskap	2 sv
- samhällsorientering	8 sv
- människor och kulturer	2 sv
- idrott och hälsa	8 sv
Valbart kärnämne	
- engelska	4 sv

Ämne: Svenska och kommunikation
Omfattning: 4 studieveckor

Mål och centralt innehåll

Utbildningen i ämnet svenska och kommunikation syftar till att utveckla förmågan att tala, lyssna, läsa och skriva. Att kunna kommunicera med andra är viktigt för att utvecklas känslomässigt, socialt, kulturellt och intellektuellt. Att kunna samspela med sin omgivning är grunden för kamratgemenskap och delaktighet i samhället. Ämnet bidrar till att de studerande lär känna sig själva och sin kultur. Därigenom kan identiteten och självbilden utvecklas och förståelsen för andra fördjupas.

Språket är av grundläggande betydelse för lärandet och en väg till kunskap. Genom att läsa och skriva tillägnar sig de studerande nya begrepp och lär sig se sammanhang, tänka logiskt, granska och värdera. Tillsammans med andra ämnen skall ämnet svenska och kommunikation utveckla de studerandes språk så att det blir ett fungerande redskap och en grund för ett livslångt lärande.

Idag används teknik för information och kommunikation inom allt fler områden. Ytterligare ett syfte med ämnet är därför att utveckla förmågan att använda ny teknik för att kommunicera och hämta information.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i svenska och kommunikation sträva efter att den studerande:

- upprätthåller och - utgående från sina egna förutsättningar - vidareutvecklar tidigare uppnådd färdighet i svenska och kommunikation,
- utvecklar sin fantasi och lust att lära genom att lyssna på och läsa litteratur,
- utvecklar sin lust och förmåga att skapa med hjälp av språket,

- upprätthåller och utifrån sina egna förutsättningar vidareutvecklar sin förmåga att läsa, förstå och uppleva texter, samt söka efter meningsfull läsning,
- utvecklar sin förmåga att skriva läsligt för hand och att använda datorn som hjälpmedel,
- utvecklar lusten att ta aktivt del i fritids- och kulturutbud.

Ämne: Matematik
Omfattning: 4 sv

Mål och centralt innehåll

Utbildningen i matematik bygger vidare på de kunskaper de studerande uppnår i grundskolans träningsundervisning. Utbildningen syftar till att utveckla förmågan att analysera och lösa problem för att självständigt eller i samverkan med andra kunna ta ställning i frågor som uppstår i samband med studier, boende, fritid och arbete.

Utbildningen i matematik syftar även till att utveckla kunskaper som ger förmåga att kommunicera med matematikens språk och symboler. Syftet är dessutom att de studerande skall uppleva den tillfredsställelse och glädje som ligger i att utveckla sin matematiska kreativitet och känna tilltro till den egna förmågan att kunna använda matematik.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i matematik sträva efter att den studerande:

- tillägnar sig kunskaper som skapar självförtroende och tilltro till den egna förmågan att lära sig matematik, att tänka matematiskt och att använda matematik i olika situationer,
- utvecklar sina praktiska kunskaper i matematik, känner till pengar, kan växla sedlar och mynt, kan betala för inköp, använda bankautomat och utföra bankärenden,
- utvecklar sin kunskap i att använda miniräknare för att lösa praktiska problem,
- befäster tidsuppfattningen, förstår sig på klockan, kalendern och med dem som stöd planerar sitt arbete och sin fritid.

Ämne: Datakunskap
Omfattning: 2 sv

Mål och centralt innehåll

Utbildningen i ämnet datakunskap syftar till att ge förutsättningar för att använda programvaror och datorutrustning för olika typer av arbetsuppgifter. Ämnet syftar även till att utveckla förmågan att använda IT som hjälpmedel för kunskapssökande. Ämnet syftar också till att ge kunskap om hur datorer används i såväl arbetsliv som i privatliv.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i datakunskap sträva efter att den studerande:

- utvecklar sin förmåga att använda programvaror i samband med olika slags

- arbetsuppgifter,
- utvecklar sin förmåga att kommunicera och använda tjänster på Internet med ansvar och omdöme,
- utvecklar sin kunskap om hur en datorarbetsplats bör utformas.

Ämne: Samhällsorientering
Omfattning: 3 sv

Mål och centralt innehåll

Ämnet syftar främst till att utveckla de studerandes förmåga att aktivt delta i samhällslivet genom att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som förbereder dem för ett självständigt vuxenliv. De studerande skall erhålla undervisning i hur olika samhällstjänster- och inrättningar fungerar.

Vidare syftar undervisningen i ämnet samhällsorientering till att öka de studerandes förmåga att förstå samhällsfrågor och miljöfrågor av idag och i ett historiskt perspektiv. Demokrati och demokratiska värderingar ligger som grund i utbildningen. Ett syfte är att de studerande genom ämnet stimuleras till att ta del av olika nyhetsmedia.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i ämnet samhällsorientering sträva efter att den studerande:

- utvecklar sin kunskap om att använda samhällets tjänster och service.
- utvecklar förståelse av demokratiska värden och principer,
- utvecklar sin förmåga att ta del av nyhetsmedia,
- utvecklar kunskap om de mänskliga rättigheterna samt kunskap i frågor som rör relationen mellan könen, samlevnad och konfliktlösning,
- utvecklar kunskap om hur eget handlande påverkar natur och miljö,
- utvecklar förståelse för alla människor lika värde i samhället.

Ämne: Människor och kulturer
Omfattning: 2 sv

Mål och centralt innehåll

Undervisningen i ämnet människor och kulturer syftar till att uppmärksamma de studerande på kulturens betydelse. Syftet är att ge de studerande en beredskap att möta människor med olika bakgrund. Vidare skall undervisningen sträva till att de studerande lär sig ta ansvar för naturen och miljön och människorelationer utgående från deras förmåga.

Kunskaper om människors olika förutsättningar och levnadsvillkor i andra länder och samhällssystem förmedlas i ämnet. Dessa kunskaper syftar till att de studerande skall känna respekt för alla människors lika värde, oberoende nationalitet, hudfärg, religion, kultur eller språk.

:

Vidare förmedlas i ämnet kunskaper om människors olika förutsättningar och

levnadsvillkor i andra länder och samhällssystem. Dessa kunskaper syftar till att ge de studerande beredskap att möta människor med olika bakgrund och att de skall känna respekt för alla människor.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i människor och kulturer sträva efter att den studerande:

- utvecklar en förståelse för olika kulturella fenomen som formar samhället,
- utveckla en ökad beredskap att i såväl yrkesutövandet som i vuxenlivet möta människor med olika kulturell bakgrund på ett respektfullt sätt.

Ämne: Idrott och hälsa

Omfattning: 8 sv

Mål och centralt innehåll

Undervisningen i idrott och hälsa syftar till att utveckla de studerandes fysiska, psykiska och sociala förmåga samt ge kunskaper om hur den egna livsstilen påverkar hälsan. Genom upplevelser och erfarenhet av ämnet skall den studerande utveckla lust och vilja till fysisk aktivitet.

Ett grundläggande syfte med ämnet är att skapa förutsättningar för alla att delta i olika aktiviteter på sina egna villkor, att utveckla gemenskap och samarbetsförmåga samt förståelse och respekt för andra. Ämnet syftar även till att väcka nyfikenhet och intresse för nya aktiviteter och ge de studerande sådana kunskaper och erfarenheter att de kan välja och delta i lämpliga fysiska aktiviteter för fritiden.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i idrott och hälsa sträva efter att den studerande:

- utvecklar ett intresse för regelbunden fysisk aktivitet och tar ansvar för sin hälsa genom att utveckla goda vanor,
- utvecklar sin rörelseförmåga och sin lusten att röra sig,
- utvecklar sina kunskaper om personlig hygien och om risker med droger av olika slag,
- lär känna olika former av idrott och friluftsliv och tar ansvar för naturen i samband med friluftaktiviteterna,
- utvecklar sina kunskaper om bra arbetsställningar och hur man förebygger arbetsskador,
- utvecklar kunskaper om livräddning och om första hjälpen.

Valbart kärnämne

Ämne: Engelska

Omfattning: 4 sv

Mål och centralt innehåll

Utbildningen syftar till att ge de studerande kunskaper och säkerhet så att de vill, vågar och kan använda språket. Utbildningen syftar också till att ge kunskaper om vardagsliv

och kulturer i olika engelsktalande länder.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i engelska sträva efter att den studerande:

- utvecklar sin förmåga att använda engelska för att kommunicera,
- fördjupar sin förståelse av talad engelska i olika situationer,
- utvecklar sin förmåga att delta aktivt i samtal, uttrycka sina egna tankar på engelska och uppfatta andras åsikter och idéer,
- utvecklar sin förmåga att förstå enkla datatermer och instruktioner på engelska.

YRKESÄMNEN

Yrkesträning

Den yrkesinriktade delen av utbildningen inom yrkesträningsprogrammet är indelad i följande undervisningsområden:

- hem och hushåll,
- kontor och media,
- verkstad och underhåll

Det första året är ett basår där uppmärksamhet skall ges åt att klarlägga de studerandes intresse, möjligheter och begränsningar. Under de därpå följande åren har de studerande valt område och en individuell studieplan görs upp för var och en studerande.

HEM OCH HUSHÅLL

Ämnets syfte

Ämnet ”Hem och hushåll” syftar dels till att förbereda de studerande för ett bra vuxenliv vad gäller fritid och boende men också till att uppnå en viss förberedelse för en framtid inom yrkesområdet. Genom praktisk erfarenhet av matlagning, inredning, tvättning och städning kan de studerande utveckla tilltron till den egna förmågan.

Ämnets karaktär och uppbyggnad

Ämnet består av flera delämnena, såsom *matlagning*, *tvättning*, *städning* och *inredning*.

Ämnet *matlagning* behandlar olika råvaror och livsmedel, recept och mått, varierande matlagningsmetoder (kokning, stekning, panering, avredning) och olika bakningsmetoder. I viss mån används halv- och helfabrikat. I ämnet ingår också dukning, servering, matvarors förvaringstemperatur, innehållsförteckning och datummärkning, användning av maskiner och övrig utrustning, sophantering, samt kunskap om hur man undviker olycksfall och skador. Medvetenheten om matens betydelse för hälsan är väsentlig i ämnet, likaså personlig hygien och hygienkrav i samband med hushållsarbete är viktiga inslag. Genom inköp av mat och hushållsartiklar blir de studerande mer medvetna om pengars värde. Vidare behandlas även prisjämförelser och affärernas specialpris.

Ämnet *tvättning, städning och inredning* behandlar olika metoder för tvättning, städning och sömnad, tvättmärkning, klädvård, samt olika tvätt- och rengöringsmedel och redskap. Vidare syftar ämnet till att de studerande inhämtar kunskap om användning av maskiner och utrustning.

Ämnet kan ge möjlighet till flera fördjupningar.

- 1) Fördjupning i *matlagning* ger fördjupade kunskaper i olika typer av matlagning och bakning, enkel näringslära och livsmedelskunskap samt i sambandet mellan

kost och hälsa, kroppens olika funktioner, vett och etikett, affärssortiment (utrustning, råvaror), hygien och i naturligt uppträdande i olika vardags- och festsituationer. Möjligheter till *storköksmatlagning* kan också erbjudas. I samband med storkök ges kunskap om rengöringsmetoder och hygienkrav.

- 2) Fördjupning i *tvättning, städning och inredning* ger kunskaper om professionell tvätt- och städutrustning, skyddsutrustning, olika säkerhets- och miljörisker, samt affärssortiment (utrustning, material, klädstorlek, skötselråd, prisjämförelse). Möjlighet att få erfarenhet av tvätt och städning i större skala kan också erbjudas.

Ämnet ”Hem och hushåll” strävar mot målet att tillsammans med de övriga ämnen ge en helhetssyn på vuxenlivet, samt stärka självkänslan hos de studerande.

KONTOR OCH MEDIA

Ämnets syfte

Ämnet ”Kontor och media” syftar till att förbereda de studerande för olika arbetsuppgifter inom ämnesområdet, innefattande kontorssysslor, enklare grafisk produktion, information, posthantering, registrering mm.

Ämnets karaktär och uppbyggnad

Ämnet syftar till att ge de studerande grundläggande kunskaper inom området som förberedelse för yrkesverksamhet mot lämpliga arbetsuppgifter. I ämnet ingår undervisning i vanliga kontorssysslor som posthantering, registrering, kopiering, arkivering, samt kommunikation via telefon, fax och e-post. Vidare är syftet att ge de studerande utökad undervisning i datakunskap med målet att de skall kunna använda datorn som ett arbetsredskap både i sin utbildning och i arbetslivet.

VERKSTAD OCH UNDERHÅLL

Ämnets syfte

Ämnet ”Verkstad och underhåll” syftar till att ge de studerande grundläggande praktiska kunskaper inom olika områden av verkstadsproduktion, tillverkning av trä- och metallföremål, enkla reparationer, fastighetsskötsel, bilvård, samt olika arbetsuppgifter inom industrisektorn.

Ämnets karaktär och uppbyggnad

Ämnet består av flera delämnena, såsom *bygg- och träteknik*, samt *bil- och verkstadsteknik*.

Ämnet *bygg- och träteknik* syftar till att ge kunskaper om träbearbetning och närliggande områden. Ämnet syftar även till att skapa förståelse för att all träbearbetning måste ske med hänsyn tagen till säkerhets- och miljökrav och till trä som råvara och naturresurs.

Väsentliga inslag i ämnet är att utveckla förmågan att planera och utföra

arbetsuppgifter med noggrannhet och ge förståelse av faktorer som påverkar kvalitet och att arbetet sker utifrån medvetenheten om de olika miljö- och säkerhetsaspekter som finns inom området.

Ämnet kan ge möjlighet till flera fördjupningar.

- 1) Fördjupning i *träteknik* behandlar olika trämaterials speciella egenskaper samt även andra material som en yrkesman kan komma i kontakt med. Fördjupningen ger även en orientering om olika träbearbetningssätt samt ger förtrogenhet med olika handverktyg.
- 2) Fördjupning i *träbearbetning* ger grundläggande kunskaper om de olika arbetsprocesserna inom snickeribranschen.

Ämnet *bil- och verkstadsteknik* syftar till att ge en inblick i den allmäntekniska delen inom bil- och verkstadstekniken. Målsättningen är att väcka intresse för teknik och för lämpliga arbetsuppgifter inom industrisektorn eller lämpliga arbetsuppgifter inom bilbranschen t.ex. städning, tvättning och vaxning av bilar, byte av däck m.m.

ARBETSPRAKTIK

Det praktiska arbetet sker under basåret till största delen i skolan och dess närmiljö, så att de studerande under trygga förhållanden får bekanta sig med nya arbetsuppgifter. Utbildningen sker i grupp eller individuellt. Arbetsförmågan hos de studerande kan oftast bäst bedömas i riktiga arbetssituationer och inte genom konstruerade arbetsuppgifter. Under de tre följande åren utökas praktiken gradvis och förläggs även utanför skolan på riktiga arbetsplatser. Målet är att finna ett flertal arbetsplatser som den studerande kan återvända till under studietiden. Syftet med detta är att öka den studerandes möjlighet att finna den praktikplats som efter avslutade studier kommer att bli den mottagande arbetsplatsen. Genom att återkomma till en och samma praktikplats under studietiden kan såväl arbetsgivaren som skolans personal och den studerande själv följa med- och motgångar och aktivt delta i den studerandes utveckling.

Praktiktiden inleds alltid med lärarstöd. Genom lärarstödet känns arbetsplatsen trygg redan från början och den studerande får stöd även i sociala situationer. Skolans handledare har som uppgift att stegvis minska stödet. Målet är att så småningom lämna över den studerande till en på arbetsplatsen utsedd stödperson/handledare. Skolan har fortsättningsvis under hela studietiden kontinuerlig kontakt med arbetsgivare/handledare. Den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen är av avgörande betydelse för möjligheten till fortsatt arbete.

Arbetslivsorientering ingår som en naturlig del i det praktiska arbetet men ges även i form av teoriundervisning. De studerande undervisas även i arbetarskydds- och säkerhetsfrågor i första hand i konkreta arbetssituationer.

BEDÖMNING

Bedömningens syfte

Bedömningen har som mål att stöda de studerandes inläring. Bedömningen skall också ge handledning och genom växelverkan kontinuerligt följa med de studerandes framsteg.

Syftet med bedömningen är att stärka de studerandes jagbild och öka deras motivation att lära sig något nytt. Ändamålet med bedömningen är också att ge de studerande en realistisk bild av dem själva deras kunnande.

Verkställande av bedömningen

Bedömningen av de studerande baserar sig på den individuella studieplanen för hur undervisningen skall ordnas och på i denna plan. De studerandes framsteg ställs i främsta rummet i relation till deras utveckling. I den undervisning och handledning som förbereder de studerande för arbete och ett självständigt liv baserar bedömningen sig på kontinuerlig uppföljning och på den slutbedömning som görs när utbildningen avslutas.

Vid bedömning av de studerande som får undervisning och handledning i yrkesträning används i stället för en numerisk skala en beskrivande verbal bedömning av hur målen för studierna har uppnåtts.